

N329 Weg van de Toekomst: lessen voor duurzaamheid in (wegen)bouw

De Weg van de Toekomst is een uniek technisch innovatieproject waarin duurzaamheid op hoog niveau is bereikt. Het begrip duurzaamheid is divers en komt op verschillende manieren terug in het ontwerp en de uitvoering van de weg. De gevarieerde ecologische berm, grote zonnebomen en de slimme verkeerslichten spreken tot de verbeelding en maken duurzaamheid zichtbaar.

De samenwerking tussen bestuurders, projectteamleden en aannemerscombinatie proN329, bestaande uit Ballast Nedam en Van Gelder, was goed en gericht op het bereiken van de duurzaamheidsambities, waaronder de CO₂ neutrale realisatiefase. Iedereen die aan het project heeft gewerkt, geeft aan dat dit één van de meest inspirerende en leuke projecten uit zijn of haar loopbaan is geweest. Een project om trots op te zijn.

In deze flyer delen wij de succesfactoren en leerpunten, zodat de ervaringen van de totstandkoming van de Weg van de Toekomst ook voor andere projecten een inspiratie voor duurzaamheid kunnen zijn. De duurzaamheidimpact van deze weg wordt extra groot als de bijzondere maatregelen in de Weg van de Toekomst tot gewone maatregelen in nieuwe infrastructuur leiden.

Succesfactoren:

- Beperkte bestuurlijke complexiteit in combinatie met grote betrokkenheid en met aansturing door de bestuurders gericht op de gezamenlijke doelen.
- Open houding van het projectbureau naar marktpartijen, stakeholders en omwonenden in de initiatieffase. Dit biedt ruimte voor het ontstaan van kansrijke ideeën.
- Open houding tijdens de aanbesteding en de realisatie: opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen op professionele wijze met elkaar in discussie over de interpretatie van het ontwerp en het contract. Zorg voor ruimte voor aanpassingen op het contract.
- Kies EMVI criteria die leiden tot het minimaal gewenste duurzaamheidsniveau, met extra waardering voor innovatieve ideeën. CO₂ neutraal bouwen en een energieneutrale gebruiksfase lenen zich goed als EMVI criterium.
- Door het vastleggen van separaat budget voor extra projecten en innovaties, ontstaat ruimte voor extra toevoegingen met een experimenteel karakter. Het voordeel van deze organisatievorm is dat risico's voor opdrachtgever en aannemer / uitvoerende partij beheersbaar zijn.

Leerpunten:

- Kies zorgvuldig het moment om het begrip duurzaamheid voor het project concreet in te vullen. Dit moment ligt ruim voor het vaststellen van de EMVI-criteria en het definitief formuleren van de markt vraag. Het kan nuttig zijn om voor het project eerst de relevante en kansrijke thema's van duurzaamheid te bepalen, en daarna pas te brainstormen over kansen en maatregelen.
- Maak een overwogen keuze voor de organisatie van interactie en de aanbestedings- en contractvorm. Wanneer je inschrijvers gelegenheid wilt geven om in een vertrouwelijke setting hun ideeën te delen, dan is bijvoorbeeld een 'concurrentiegerichte dialoog' een geschikte aanbestedingsvorm organisatievorm.
- Bepaal bewust de scope van de aanbesteding. Een voordeel van bijvoorbeeld een Design, Build & Maintain (DBM) contract is dat het de inschrijvers ook stimuleert om kansen voor efficiënt en duurzaam onderhoud in hun project in te brengen.
- Formuleer EMVI criteria die marktpartijen uitdagen om een plan van aanpak te bieden dat verder gaat dan een traditionele werkwijze en waarbij de resultaten van de inschrijvingen onderscheidend zullen zijn. Als alle inschrijvende partijen op een criterium (zoals Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) gemakkelijk de hoogste score halen, dan is dat criterium niet van toegevoegde waarde.
- Stel naast de aanneemsom een budget vast voor het financieren van aanvullende initiatieven en duurzaamheidsmaatregelen. Technologische ontwikkelingen gaan snel, en zo kan ruimte worden gecreëerd voor bijvoorbeeld een onderzoeksexperiment of een test van een nieuwe technologie. Zo biedt het project een platform voor innovatie, zonder dat je als opdrachtgever of opdrachtnemer hoge risico's loopt.
- Goede elementen uit de verliezende inschrijvingen kunnen, via dit aanvullende budget in het project betrokken worden. Dit in overleg met de betreffende inschrijver,
- Zorg voor zo ruim mogelijke kaders. Houd ruimte binnen de randvoorwaarden van bestemmingsplan, technische richtlijnen en wet- en regelgeving. Zoek de grenzen van normen en richtlijnen op om vernieuwingen ruimte te bieden en geef waar dit relevant en mogelijk is, toestemming op het afwijken van richtlijnen.
- Het toetsen van verzoeken tot wijzigingen aan de oorspronkelijke ambities (en dus niet het contract), verbetert het eindresultaat. Wanneer de inschrijver tijdens de realisatiefase tot een duurzamer idee komt, dan bij de aanbesteding was ingediend, dient dit voorstel tot wijziging niet alleen aan het contract getoetst te worden, maar ook aan de achterliggende projectambities. Dit geeft goede ideeën meer kans realiteit te worden.

Binnenkort wordt de rapportage van de evaluatie vrijgegeven. We zullen deze toesturen aan alle aanwezigen op het slotsymposium.